

Aan het Ministerie van Financiën
t.a.v. de weledelgestrenghe heer
mr. R.J. Hekket
Postbus 20201
2500 EE Den Haag

Capelle aan den IJssel, 10 juni 2008

Betreft: reactie Shell Nederland Verkoopmaatschappij B.V. op SEOR-rapport
"Evaluatie Benzineveiling" d.d. januari 2008.

Geachte heer Hekket,

Shell Nederland Verkoopmaatschappij B.V. (hierna "Shell") heeft kennis genomen van het SEOR-rapport "Evaluatie Benzineveiling" d.d. januari 2008.

Shell kan, behoudens het hierna genoemde commentaar en het VNPI standpunt, de aanbeveling van SEOR om tijdens de overgangperiode geen majeure ingrepen te verrichten, onderschrijven. De convenanten, waarbij de eeuwigdurende concessies zijn beëindigd, zijn tot stand gekomen na intensief overleg tussen alle betrokken partijen. Shell onderstreept dan ook de constatering van SEOR dat voor een groot aantal aanbevelingen geldt dat de huidige regelingen voortkomen uit afspraken met de verschillende partijen en eventuele wijzigingen zouden noodzaken tot het openbreken van deze afspraken en wetswijzigingen.

In aanvulling op hetgeen de Vereniging van Nederlandse Petroleum Industrie (VNPI) in haar brief aan het Ministerie van Financiën d.d. 12 juni 2008 namens haar leden heeft bericht, wenst Shell nog de navolgende opmerkingen te maken.

Marktwerking/prijsconcurrentie

- 1) SEOR is onder andere de vraag voorgelegd of er door de veiling meer marktwerking is gerealiseerd. De term "marktwerking" heeft SEOR in deze geïnterpreteerd als meer concurrentie tussen benzinestations langs het hoofdwegennet (blz. 25). SEOR constateert dat de overheid heeft nagelaten op een systematische wijze gegevens te verzamelen over benzineprijzen over de jaren heen en er bovendien een goede nulmeting ontbreekt. Zij kan derhalve geen

harde conclusies trekken of het realiseren van meer marktwerking langs het hoofdwegennet, is gerealiseerd.

- 2) Het hoofddoel van het totale MDW-traject is het creëren van meer marktwerking langs het hoofdwegennet. De brandstoffenmarkt in Nederland is een van de meest transparante en competitieve markten. Er is een dicht netwerk van tankstations langs rijkswegen en op het onderliggende wegennet, die met elkaar concurreren. Door de vele op- en afritten is er een eenvoudige verbondenheid tussen snelwegen en het onderliggend wegennet. De prijzen worden door Shell zowel op de snelweg als op het onderliggende netwerk duidelijk gecommuniceerd. Bovendien worden op vele websites pompprijzen gepresenteerd. Er zijn meer dan 25 verschillende merken actief in de markt waaruit goed geïnformeerde consument een vrije en ruime keuze heeft. Naast prijsconcurrentie is er ook concurrentie op het gebied van brandstofkwaliteit, shopartikelen, service en loyalty programma's.
- 3) De veilingen hebben, tot opzichte van de situatie daarvóór, een enorme impact op de situatie op het hoofdwegennet gehad en derhalve geleid tot meer marktwerking. Zo zijn de zittende concessiehouders hun eeuwigdurende concessies kwijtgeraakt, hebben de vier grote oliemaatschappijen 48 stations verplicht moeten reduceren (waarvan Shell 25 stations (ergo 28 %)) en leidt het afstandscriterium van 25 km tot beperking van biedmogelijkheden.

Informatie in biedboek

- 4) SEOR adviseert in de toekomst meer informatie over verkochte brandstofvolume, hoeveelheid liters die kaarthouders tanken en over de shopomzet in het biedboek op te nemen, mits de NMa zou oordelen dat zulks niet op mededingingsrechtelijke bezwaren zou stuiten. De NMa zou de vraag van de bedrijfsvertrouwelijkheid en de mededingingsrechtelijke problematiek moeten beantwoorden.
- 5) Shell beschouwt voornoemde informatie in ieder geval als bedrijfsvertrouwelijk en van grote (strategische) waarde. Reeds om die reden acht Shell het onwenselijk dat deze informatie beschikbaar wordt voor concurrenten.
- 6) Shell is daarnaast van mening dat het bekend maken van voornoemde gegevens in biedboeken bovendien geen toegevoegde waarde zal hebben voor potentiële kopers. Omzetten (van brandstoffen en shop) zijn immers sterk gerelateerd aan merk, netwerkdekking, vaste klanten, productassortiment e.d. Geïnteresseerde partijen kunnen desgewenst deskundigen in de markt verzoeken omzetschattingen en omzetprognoses op te stellen. Bovendien vermeldt Domeinen in het biedboek een objectieve waardering ten behoeve van de gebruiksvergoeding (vaste component). De hierbij gebruikte gegevens (zoals passantenstroom en voorzieningen op locatie) vormen de basis van een goede calculatie van de omzetverwachting die aansluit op de situatie van de potentiële koper.

- 7) De informatie in het biedboek is zeer eenvoudig te verkrijgen en zonder enige geheimhoudingsverplichting. Indien bedrijfsvertrouwelijke informatie in het biedboek zou moeten worden opgenomen, kunnen niet alleen biedende partijen, doch door concurrenten in het algemeen en derden (toeleveranciers etc.) hiervan kennis nemen. Bekendmaking van dergelijke informatie kan dus in het bredere zakelijk verkeer, buiten de veiling om, nadelig effect hebben. Voorts vreest Shell dat haar biedgedrag, na een aantal veilingen (NB Shell veilt gemiddeld 3 tot 4 stations per veiling) eenvoudig voorspelbaar en analyseerbaar wordt voor andere partijen, juist vanwege de kennis van omzetgegevens.

Topdeelregeling en verschil eerste en tweede bieding

- 8) Ter compensatie van beëindiging van de eeuwigdurende concessies, het gedwongen inleveren van een groot aantal stations en de onderwerping aan een gebiedscriterium waardoor verwervingsmogelijkheden in het netwerk beperkt zijn, zijn de convenantpartijen destijds overeengekomen dat de zittende partijen de eerste keer dat de locatie geveild zou worden, de opbrengst mochten houden. Door de hoogte van de tweede biedingen van partijen (onderbieden) doet het huidige maximale topdeelpercentage van 30 % geen recht aan de balans tussen de concessies die Shell heeft gedaan (zie hiervoor in dit punt) en de kansen voor andere marktpartijen. Shell bepleit daarom een verlaging van het maximale topdeelpercentage.
- 9) Terecht stelt SEOR dat moet worden uitgegaan van rationeel biedende partijen die geen belang hebben om een bedrag te bieden dat boven de waarde ligt dat zij aan een station toekennen. Een locatie heeft voor partijen een verschillende waarde en het betreffende biedgedrag is een afgeleide van een economische analyse.
- 10) Shell stelt vast dat juist regelmatig van onderbieding sprake is. SEOR illustreert dit in haar rapport door de eerste en tweede bieding voor Shell station Tienbaan Heerlen. Andere voorbeelden zijn bijvoorbeeld het verschil tussen de eerste en tweede bieding op benzinstations Zwartewater, Venlo en Molenheide, Gilze.
- 11) Strategisch biedgedrag van partijen kan ertoe leiden dat opzettelijk laag wordt geboden zodat de zittende concessiehouder het maximale topdeelpercentage moet betalen en derhalve 30% van de waarde die zij aan het benzinstation toekent, dient af te dragen. Shell heeft in dat kader aan SEOR gesuggereerd dat een onafhankelijke taxatie de marktwaarde van het station zou kunnen bepalen en dit te beschouwen als een ondergrens voor de topdeelbepaling. SEOR heeft in haar rapport echter geen aanbeveling gedaan om het door haar ook geconstateerde onderbieden te voorkomen.

Toetreding

- 12) SEOR verwacht niet dat er de komende jaren nieuwe toetreders te verwachten zijn bij ongewijzigd beleid. Zij onderbouwt dit met de stelling dat zittende partijen

grote voordelen hebben ten opzichte van nieuwkomers en het feit dat de vier grote oliemaatschappijen aan de reductieverplichting hebben voldaan.

- 13) Shell stelt op basis van de voorliggende feiten vast dat in de afgelopen jaren wel degelijk nieuwe partijen zijn toegetreden tot het hoofdwegennet (bijv. Gulf, en Argos), bestaande merken hun positie op het hoofdwegennet hebben versterkt (zoals Q8, Total en Brand Oil) en bovendien volledig nieuwe partijen op de Nederlandse markt zijn toegetreden (Samba en Fuel Plaza). In de veilingen zijn inmiddels 48 stations geveild, waarvan er 21 (44 %) van eigenaar zijn gewisseld.
- 14) De veiling faciliteert marktpartijen om toe te treden tot c.q. uit te breiden op het hoofdwegennet, doch ook buiten de veiling om kunnen partijen het recht van exploitatie van benzinestations verkrijgen (bijv. door onderhuur of overname van een concessie).
- 15) Toetredingsmogelijkheden zijn relevant voor (nieuwe) partijen, doch bijvoorbeeld ook prognoses/onzekerheden ten aanzien van vergoedingen voor huurrechten, toegestane shopassortimenten en margeontwikkelingen. Deze factoren kunnen mogelijk een remmende werking hebben op nieuwe toetreders.

Gegevens verzamelen

- 16) Shell benadrukt dat de aanbeveling van SEOR aan de overheid om in de toekomst relevante gegevens te verzamelen, moet worden gewaarborgd met de nodige zekerheden. Shell verwijst terzake naar hetgeen de VNPI in haar schriftelijke reactie hierover opmerkt. Voorts merkt Shell op dat registratie en vergelijking van pomprijzen op het hoofdwegennet voor onderzoek naar prijsconcurrentie geen volledig beeld zal geven. Immers, concurrentie vindt bijvoorbeeld ook plaats op cardliters, specifieke marketingacties, prijzen van het onderliggende wegennet, ed.

Na de overgangperiode

- 17) Shell wijst de vijf, niet onderzochte of nader onderbouwde aanbevelingen voor na de overgangperiode uitdrukkelijk af. Eerst indien reële, goed onderbouwde aanbevelingen worden gedaan, zal Shell goed in staat zijn haar nadere reactie hierop kunnen geven. Op voorhand kan Shell wel de navolgende voorlopige reactie geven.
- 18) Aanbeveling 1: Shell maakt sinds 2006 niet meer haar actuele adviesprijzen voor autobrandstoffen bekend (ca. 80% van de Shell benzinestations hanteert prijzen die onder de adviesprijzen liggen, zowel bij onbemand als bemand, zowel langs het hoofdwegennet als het onderliggend wegennet). Overigens is het geven van adviesprijzen thans onder de huidige mededingingswetgeving toegestaan.

- 19) Aanbeveling 2: Het opheffen van het afstandstramien zou leiden tot aanzienlijke toename van de nu al hoogste concentratie benzinstations in West-Europa. Hogere concentraties van benzinstations leidt tot vermindering van doorzet per station en derhalve hogere kosten (ergo hogere brandstofprijzen).
- 20) Aanbeveling 3 en 4: op grond van Europese wet- en regelgeving kan worden beargumenteerd dat de voorgestelde maatregelen discriminatoir zijn, terwijl in de convenanten is overeengekomen dat de veiling openbaar, objectief, transparant en niet discriminatoir moet zijn en bovendien moet voldoen aan de eisen van nationaal en Europees recht.

Shell is vanzelfsprekend graag bereid tot een nadere toelichting, indien gewenst.

Hoogachtend,
Shell Nederland Verkoopmaatschappij B.V.

A.J. Reijnders
Directeur